

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

J.V. Foix, el contrari d'un separatista separatista

Amb l'ARA
El cap de setmana que ve el diari ofereix el llibre

A principis dels anys 20, aviat farà cent anys, J.V. Foix, poeta i periodista, ja no era un jove eixelebrat, si mai ho havia estat. Estèticament i cívicament, es movia entre l'avantguarda i el Noucentisme. En el terreny literari i en el polític fugia del sentimentalisme romàntic i buscava una modernitat arrelada. Estava a punt d'entrar en la trentena. Des d'un cert flirteig amb el provençal Charles Maurras i amb el naixent feixisme italià, del qual aviat es desmarcaria, escrivia coses tan actuals com aquestes: "El catalanisme és un moviment polític, francament integrador, antiseparatista, doncs, intervencionista, que cerca dotar Barcelona d'un territori adient a les seves possibilitats de capital d'un gran Estat". "Nosaltres partim del principi d'una Catalunya-nació que vol alliberar-se de l'Espanya-Estat per assajar una constitució federal. Segons el nostre punt de vista, per tal que es realitzi aquesta entesa peninsular, cal que, en la seva estructura actual, desaparegui Espanya". "Intervencionista o secessionista, humil o imperial, el catalanisme és el contrari d'un moviment isolador, d'un separatisme separatista. Catalunya no solament no vol isolar-se, sinó que la seva motivació inicial és alliberar-se de la localització a què la té sotmesa Castella".

Com es pot comprovar, aquests textos doctrinaris són d'una vigència processista –perdó per la paraula– rabiosa. Foix els va reunir el

FUNDACIÓ J.V. FOIX

1934, en ple esclat del catalanisme republicà, al llibre *Revolució catalanista*, escrit amb l'amic Josep Carbone, amb qui des de Sitges havia fet la revista *Monitor*, primer, i l'avantguardista *L'Amic de les Arts*, després. Les divuits reflexions breus del capítol foixià d'aquell llibre, *Punts de meditació catalanista*, les publiquem la setmana que ve a l'ARA amb la col·laboració de la Fundació J.V. Foix, coincidint amb els 30 anys de la mort de l'autor.

Amb aquest volum, tan políticament significatiu i per al qual hem cregut oportú conservar el títol *Revolució catalanista*, també es podrà adquirir (al preu conjunt de 9,95 euros) una samarreta amb el *Poema de Catalunya* de Foix estampat, aquell triangle en què als tres costats s'hi pot llegir "Mar Mediterrani". En el rerefons d'aquest cal·ligrama hi ha una idea que Foix explicava en les seves

meditacions: "Si per un plebiscit fos possible d'atorgar a Catalunya el dret de segregar-se territorialment del continent i de constituir-se en paradís flotant damunt la Mediterrània, estem segurs de la majoria imponent que donaria el seu vot favorable". Un plebiscit... Ara en diem referèndum i el plantejarem en termes més prosaics i concrets. Que Foix ens il·lumini!

En tot cas, ell ho tenia clar: "El catalanisme polític és representat per la tendència general dels catalans a reclamar el reconeixement de llur comunitat com a nació lliure i per llur afany persistent de donar a aquesta comunitat una estructura estatal". "A cada nació, un estat, s'ha dit; però és més: a cada cultura li cal un Estat. I per a la protecció, l'expansió i el domini de la cultura catalana, un Estat protector urgeix, si no es vol la seva desaparició imminent". Així ho veia Foix. ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIO

[1] Argelagues
GEMMA RUIZ
Proa
288 pàgines i 18,50 € **3/17**

[2] Tu no ets una mare...
ANGELIKA SCHROBSDORFF
La Campana
620 pàgines i 23,95 € **4/7**

[3] Els hereus de la terra
ILDEFONSO FALCONES
Penguin Random House
896 pàgines i 22,90 € **2/20**

[4] Wonder
R.J. PALACIO
La Campana
420 pàgines i 14 € **8/225**

[5] El laberint dels...
CARLOS RUIZ ZAFÓN
Columna
928 pàgines i 23,90 € **1/9**

NO-FICCIO

[1] Els secrets que mai...
ALBERT ESPINOSA
Rosa dels Vents
386 pàgines i 15,90 € **1/13**

[2] La màgia de l'ordre
MARIE KONDO
Ara Llibres
208 pàgines i 14,90 € **2/64**

[3] Sàpiens
YUVAL NOAH HARARI
Edicions 62
608 pàgines i 23,90 € **5/31**

[4] Homo deus
YUVAL NOAH HARARI
Edicions 62
580 pàgines i 23,90 € **4/15**

[5] El retorn dels Bassat
VICENÇ VILLATORO
RBA - La Magrana
592 pàgines i 22,90 € **8/10**

CASTELLÀ

FICCIO

[1] El laberinto de los...
CARLOS RUIZ ZAFÓN
Planeta
928 pàgines i 23,90 € **1/9**

[2] Todo esto te daré
DOLORES REDONDO
Planeta
550 pàgines i 21,90 € **2/11**

[3] Patria
FERNANDO ARAMBURU
Tusquets
648 pàgines i 22,90 € **4/19**

[4] Los herederos de...
ILDEFONSO FALCONES
Grijalbo
896 pàgines i 22,90 € **3/20**

[5] Los niños tontos
ANA MARÍA MATUTE
Destino
144 pàgines i 9,95 € **-/25**

NO-FICCIO

[1] Sabores de siempre
KARLOS ARGUIÑANO
Planeta
496 pàgines i 22,90 € **1/10**

[2] La magia del orden
MARIE KONDO
Aguilar
304 pàgines i 14,90 € **4/71**

[3] Los secretos que...
ALBERT ESPINOSA
Random House Mondadori
384 pàgines i 15,90 € **3/13**

[4] El poder del ahora
ECKHART TOLLE
Gaia
220 pàgines i 10 € **-/389**

[5] Aventuras por el ser...
GAVIN FRANCIS
Plataforma
336 pàgines i 20 € **-/13**

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

La rellevant frontera entre genuïtat i influència forana

En un comentari al meu *tast* de fa dues setmanes –que he vist ara–, un prestigiós lingüista afirmava que en l'estil de la gramàtica de l'IEC (GLC) dir "d'influència forana" implicava "no genuí". En aquell *tast* jo em referia a les tres següents possibles formes de relatiu "La casa de la qual / de què / de la que t'he parlat" i conclouia que, encara que la GLC considerava la tercera forma (*de la que*) d'"influència forana", no la condemnava sinó que es limitava a dir que "es tracta d'un recurs que s'evita en els registres formals".

El lingüista em retreia que posés en pla d'igualtat les tres formes. Crec que jo no ho feia: hi deia clarament que la GLC només considerava la tercera d'influència forana i només veia la tercera inadequada en els

registres formals. Però ¿vol dir això que la GLC la condemna?, ¿que l'exclou de la llengua correcta com l'excloïa la normativa fabriana?

Crec que no –i si fos així, la GLC estaria força mal redactada–. Dir que "s'evita en els registres formals" equival a dir –em sembla a mi– que en els registres informals no s'evita, és adequada, i els de l'ofici sabem prou bé que fins ara era corregida en tots els registres. Un llibre d'estil tan sensible al col·loquial com l'EsAdir es limita a dir "que és incorrecta".

LES FORMES QUE UNA LLENGUA INTEGRADA NO SÓN INTERFERÈNCIA, SIGUI QUIN SIGUI EL SEU ORIGEN

També deia el lingüista que la GLC no fa servir el paradigma de la correcció sinó el de l'adequació, però jo diria que hauriem de poder continuar diferenciant d'alguna manera les formes que no són adequades en cap registre (per exemple, la perífrasi d'obligació *tenir que*) de les que no són adequades en certs registres (com aquest *de la que*).

¿Seria, doncs, el *de la que*, adequat en registres informals i "no genuí"? Jo diria que "d'influència forana" no equival a "no genuí", almenys quan genuïtat s'oposa a interferència. El DIEC2 està ple de paraules "d'influència forana" que són ben catalanes, com ara el verb *buscar*, i el que passa en lèxic també passa en sintaxi. No és interferència el que una llengua integrada, sigui quin sigui el seu origen. ♦♦